

Poți returna un bun cumparat daca l-ai desigilat? Perspectiva Curții de Justiție a Uniunii Europene asupra prevederilor legale



La nivelul Uniunii Europene (UE) exista o serie de reglementari de natura sa asigure un nivel înalt de protecție a siguranței și drepturilor consumatorilor, reglementari care urmaresc totodata și menținerea unui echilibru corect prin raportare la competitivitatea întreprinderilor.

Ce este dreptul de retragere al consumatorului?

Unul dintre drepturile de care dispune un consumator este dreptul de retragere din contractul încheiat la distanță (fara prezența fizica simultana a părților, prin utilizarea unor mijloace de comunicație la distanta). Consumatorul poate exercita acest drept în termen de 14 zile, fara a fi nevoit sa justifice decizia de retragere și fara a suporta costuri suplimentare, cu excepția unora prevazute expres de lege, cum ar fi costurile directe legate de returnarea produselor sau costurile care decurg din diminuarea valorii produselor ca urmare a folosirii acestora altfel decât ar fi necesar pentru a determina caracteristicile și/sau funcționarea produselor. Practic, odata exercitat dreptul de retragere, obligațiile părților de a executa contractul – plata prețului, predarea bunului și a accesoriilor acestuia - nu mai exista.

De ce este important dreptul la retragere? În cazul achizițiilor la distanță, consumatorul nu are posibilitatea de a vedea bunurile înainte de a le cumpara, nu le poate testa și verifica pentru a determina caracteristicile și modul de funcționare. Astfel, dreptul de retragere asigura consumatorului posibilitatea de a renunța la achiziție, în cazul în care, ulterior intrării în posesia acestuia, nu este satisfăcut de bun. Consumatorul nu trebuie sa își justifice decizia luata.

Ce se întâmpla însa daca bunul a fost desigilat de catre consumator? Mai poate renunța la contract, sa returneze bunul și sa își primeasca banii înapoi?

Legislația naționala și, în mod similar, legislația europeana prevad și anumite situații de excepție, când dreptul de retragere nu poate fi exercitat de catre consumator. Una dintre acestea o reprezinta contractele la distanță care au ca obiect furnizarea de produse sigilate, a caror desigilare ar ridica probleme de protecție a sanatații sau igienei.

În aceasta privința, a intervenit de curând o clarificare din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), care a pronunțat la data de 27 Martie 2019 o hotarâre în cauza C-681/17 interpretând noțiunea de „*bunuri sigilate care nu pot fi returnate din motive de protecție a sanatații sau din motive de igiena și care au fost desigilate de consumator*”.

Curtea a apreciat ca aceasta excepție devine aplicabilă dacă, odată desigilat ambalajul, bunul nu mai poate face obiectul unei noi comercializări, din motive de protecție a sănătății sau din motive de igienă. În aceste situații de excepție trebuie luată în considerare natura bunului care face imposibilă sau excesiv de dificilă luarea de către comerciant a unor măsuri care să permită repunerea bunului în vânzare fără a aduce atingere unuia sau altuia dintre aceste imperative (protecția sănătății și igienei).

Această decizie de interpretare a fost emisă de CJUE având în vedere trimiterea preliminară formulată de Curtea Federală de Justiție a Germaniei în legătură cu (în) existența dreptului de retragere al unui consumator dintr-un contract încheiat la distanță ce avea ca obiect o saltea a cărei folie de protecție a fost îndepărtată. Ținând seama atât de formularea prevederii legale, cât și de acest context, CJUE a apreciat că, deși este posibil ca salteaua să fi fost utilizată, acest simplu fapt nu este de natură să o facă definitiv improprie pentru o nouă utilizare de către un terț și în consecință pentru o nouă comercializare. Curtea a susținut această interpretare exemplificând faptul că: (i) aceeași saltea este utilizată de clienții succesivi ai unui hotel; (ii) există o piață a saltelelor de ocazie și (iii) saltelele care au fost utilizate pot face obiectul unei curățări în profunzime, putând fi comercializate în continuare.

CJUE a făcut totodată și paralela cu un articol de îmbracaminte care, în contextul unei vânzări la distanță, presupune probarea (așadar intrarea în contact direct cu corpul uman) pentru a putea stabili „natura, caracteristicile și modul de funcționare al bunului”. Chiar dacă haina este probată, ea poate fi totuși returnată pentru că se poate prezuma că un astfel de bun va putea fi curățat pentru a fi repus în vânzare fără ca sănătatea sau igiena să fie compromisă.

Între bunurile care nu ar putea fi însă returnate apreciem că s-ar putea include produsele cosmetice, articolele de igienă/lenjerie intimă, produsele de unică folosință.

În concluzie, potrivit jurisprudenței CJUE, consumatorul beneficiază de dreptul de retragere din contractul încheiat la distanță al cărui obiect este reprezentat de un bun care a fost desigilat și care a intrat în contact direct cu corpul uman (precum o saltea) atât timp cât comerciantul poate să îl facă corespunzător pentru o nouă comercializare, prin aplicarea unor tratamente de curățare și dezinfecție, fără a exista riscul de a aduce atingere imperativelor de protecție a sănătății sau de igienă.